

Utbildningar

Nedan finner Ni några av Alteas utbildningar i närtid:

Skyddsombudsutbildning
Stockholm den 2019-02-12

Arbetsmiljöutbildning för chefer
(BAM)
Linköping den 2019-03-12

Skyddsombudsutbildning
Linköping den 2019-04-11

GDPR Workshop
Linköping den 2019-05-09

Grundutbildning miljö, kvalitet och
arbetsmiljö
Linköping den 2019-05-16

Nu kan Ni även gå vår webbaserade
ADR 1.3-utbildning, [den finner Ni
här!](#)

Altea erbjuder även en företags-
specifik GDPR-workshop som
innehåller en utbildningsdel och
praktiska moment. Under
workshopen går vi igenom de
dokument som krävs. Rutiner,
incidentberedskap, person-
uppgiftsbiträdesavtal och register
över Er personuppgiftsbehandling.
Mallar och exempel anpassas till Er
verksamhet.

Vi vill gärna passa på och
rekommendera vår IT-baserade
hårdplastutbildning som Ni kan
göra när Ni själva får tid.

Nyhetsbrev – januari 2019

Vi på Altea vill önska Er alla en god fortsättning på 2019!

December bjöd på en del nya regler, bland annat avskaffades karensdagen och ersattes av ett karensavdrag.

Under december röstade EU även igenom reviderade ekodesignförfordningar för belysning, bildskärmar samt kylar och frysar.

Innehåll

Sveriges klimatutsläpp minskar marginellt	2
Sammanfattning över lagändringar vid årsskiftet 2018/2019	2
Karensdagen ersätts av ett karensavdrag	3
Nya energikrav för belysning, bildskärmar samt kylar och frysar	4
Nya regler avseende energideklaration	5
Regler om maskiner för papperstillverkning upphävs	5
Nytt utbildningssystem för blivande förare	6
Inga tydliga samband mellan äldre förare och olyckor	7
PACT listar de ämnen som utvärderas	7
Ny nationell avfallsplan	8
Uppdaterad kontrollista för PDA	9
Övergångsperiod för utsläpp från vedeldning förlängs	9
Förbjudna kemikalier i varor från e-handel	10
Blaikengruvan saneras för 200 miljoner kronor	11
Altea Academy	11
Reduktion av avgift och förändrade tidsfrister för handläggning	12
Riskfyllt undantag i regler om sprängarbete tas bort	12
Bygg- och fastighetsmål – december 2018	13
Mål avseende offentlig upphandling – december 2018	14
Arbetsrättsmål – december 2018	14
Miljömål – december 2018	15
Månadens statistik	15

Sveriges klimatutsläpp minskar marginellt

För tredje året i rad minskar Sveriges klimatpåverkande utsläpp med under en procent visar ny statistik från Naturvårdsverket. Industrins utsläpp ökar något efter en längre period av minskningar, medan utsläpp från el och fjärrvärmeproduktion minskar.

Naturvårdsverket har publicerat en ny rapport avseende officiell statistik om utsläpp och upptag av växthusgaser (så kallade klimatpåverkande utsläpp) inom Sveriges gränser. Utsläppen var 52,7 miljoner ton koldioxidekvivalenter år 2017. Det motsvarar en minskning om 0,5 miljoner ton jämfört med 2016. För att nå netto-noll-målet till senast 2045 behöver utsläppsminskningstakten i genomsnitt ligga på fem till åtta procent per år. Takten beror dock mycket på utsläppsutvecklingen för anläggningar som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter.

De utsläpp som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter (den så kallade icke-handlande sektorn) har minskat med 30 procent sedan 1990 och med 0,7 procent mellan 2016 och 2017. Inom sektorn har utsläpp från inrikes transporter minskat något samtidigt som utsläpp från jordbruket har ökat något det senaste året. Utsläppsminskningen är totalt sett inte tillräcklig för att vara i linje med de beslutade klimatmålen för icke-handlande sektorn som antagits i riksdagen. Utsläppen från inrikes transporter (förutom flyget) har minskat med 19 procent sedan 2010, vilket kan jämföras med målet om en minskning med 70 procent till år 2030.

Utsläppen inom Sveriges gränser motsvarar 5,2 ton per person. Utsläpp till följd av svensk konsumtion uppgår till cirka 10 ton per person. Dessa utsläpp sker både i Sverige och i andra länder.

Parisavtalets mål är att hålla den globala medeltemperaturökningen till långt under två grader och sträva efter en begränsning till 1,5 grader. För att nå dit behöver det globala genomsnittet minska till ett ton per person år 2050 och minska till en nivå om tre till fyra ton 2030.

Om utsläppsminskningarna sker senare kommer storskaliga negativa utsläpp behövas i andra halvan av seklet för att nå målet. Negativa utsläpp innebär att man avlägsnar koldioxid från atmosfären permanent. Negativa utsläpp i den skalan är både svåra att genomföra och utgör risker för andra miljö kvalitetsmål såsom att bevara den biologiska mångfalden.

[Här finner Ni hela rapporten.](#)

Informationen kommer från Naturvårdsverket.

Sammanfattning över lagändringar vid årsskiftet 2018/2019

Regeringskansliet har tagit fram en sammanställning på 50 sidor där de viktigaste ändringarna behandlas. Observera att alla lagändringar inte kommenteras i Regeringskansliets publikation.

[Ni finner Regeringskansliets publikation här.](#)

Informationen kommer från Regeringskansliet.

Karensdagen ersätts av ett karensavdrag

Den 1 januari 2019 avskaffades karensdagen och ersattes av ett karensavdrag. Syftet med ändringen är att det avdrag som görs när man är sjuk ska vara rättvist och förutsägbart. De nya reglerna innebär att ett karensavdrag ersätter den nuvarande karensdagen. I lagen om sjuklön föreslås avdraget uppgå till 20 procent av en genomsnittlig veckoersättning i form av sjuklön.

Den närmare beräkningen av sjuklörens storlek och karensavdragets storlek kan arbetsmarknadens parter avtala om.

För majoriteten arbetstagare innebär de nuvarande reglerna om karensdag att en arbetstagare vid sjukfrånvaro från arbetet får sjuklön som motsvarar 80 procent av de förlorade anställningsförmånerna från arbetsgivaren med undantag för frånvaron den första dagen i sjuklöneperioden. Avdraget blir storleksmässigt detsamma oavsett vilken arbetsdag som utgör första sjukfrånvarodagen.

De nuvarande reglerna om en karensdag kan i vissa avseenden få mindre önskvärda effekter. Karensdagens utformning slår olika för olika grupper på arbetsmarknaden. För arbetstagare med koncentrerad arbetstid kan reglerna medföra att arbetstagaren förlorar en relativt stor del av inkomsten om karensdagen infaller under en dag med ett långt arbetspass. Likaså för en arbetstagare med koncentrerat deltidsarbete.

Så räknar Ni ut karensavdraget

Bertil tjänar 100 kr/ timme och har en avtalad tjänstgöringsgrad på 100% fördelat på 40 timmar per vecka och 8 timmar per dag.

Han insjuknar på tisdagen kl. 11.00, efter att ha arbetat 3 timmar.

Sjuklön per timme: $100 \text{ kr} \times 80 \% = 80 \text{ kr}$

Sjuklön på en genomsnittlig vecka = $80 \% \times (40 \text{ h} \times 100 \text{ kr}) = 3\,200 \text{ kr}$

Karensavdrag = $20 \% \times 3\,200 = 640 \text{ kr}$

Exempel på hur Ni räknar ut lön

Bertil ska ha betalt för de 3 timmar han arbetade under tisdagen ($3 \text{ h} \times 100 \text{ kr} = 300 \text{ kr}$). Dessutom ska han ha sjuklön för 5 timmar på tisdagen ($5 \text{ h} \times 80 \text{ kr} = 400 \text{ kr}$). Från hans sjuklön ska Ni dock göra ett karensavdrag, men eftersom karensavdraget är högre än sjuklönen så kan Ni inte dra av hela karensavdraget under första dagen.

Dag 1: Bertil får betalt för de timmar han arbetat med 300 kr.

Karensavdraget blir 400 kr under första dagen (vilket motsvarar det belopp han fick i sjuklön, se ovan). Kvar i karensavdrag efter dag 1 är $640 \text{ kr} - 400 \text{ kr} = 240 \text{ kr}$.

Bertil är fortsatt sjuk även under onsdagen då han skulle ha arbetat 8 timmar.

Sjuklönen för dag 2 är $8 \text{ h} \times 80 \text{ kr} = 640 \text{ kr}$.

Dag 2: Eftersom sjuklönen är 640 kr för denna dag och Ni har 240 kr kvar av karensavdraget ska Ni minska Bertils sjuklön med 240 kr. Ett helt karensavdrag i sjukperioden har då gjorts och Bertil får sjuklön med 400 kr för dag 2 i sjukperioden ($640 \text{ kr} - 240 \text{ kr}$).

Om Bertil är fortsatt sjuk följande dagar får han sjuklön som vanligt till och med dag 14.

[Här finner Ni mer information.](#)

Nya energikrav för belysning, bildskärmar samt kylar och frysar

Under december röstade EU igenom reviderade ekodesignförfordningar för belysning, bildskärmar samt kylar och frysar. Nu skärps inte bara kraven på produkternas högsta tillåtna energianvändning. Dessutom införs nya krav på resurseffektivitet som ska underlätta produkternas reparerbarhet, återanvändning och återvinning.

Under december och början av 2019 pågår en rad EU-omröstningar om nya eller reviderade ekodesignförfordningar för ett tiotal produktgrupper. Först ut under december var belysning, bildskärmar samt kylar och frysar, vars förfordningar röstades igenom under denna och förra veckan.

De nya förfordningarna kommer att publiceras under våren 2019 men kraven börjar gälla först under 2021. Gemensamt för alla produkter är att de förutom skärpta krav gällande energiprestanda också får nya krav på resurseffektivitet.

I samband med revideringen ändras även energimärkningen för samma produkter. Från år 2021 kommer den nuvarande märkningen med A+++ till G att ersättas av skalan A till G. Att man behöver sänka skalan beror på att produkter blivit allt mer energieffektiva.

Under januari 2019 kommer följande produkter också att få nya eller skärpta krav.

- Hushållstvätt
- Hushållsdisk
- Transformatorer
- Externa nätaggregat
- Elektriska motorer
- Svetsmaskiner
- Kyl och frysar för handel

Kylar och frysar

De skärpta kraven för kylar och frysar innebär att fler produkter nu kommer att omfattas. Precis som för övriga produkter tillkommer också krav på resurseffektivitet.

Belysning

Belysning var en av de första produktgrupperna som fick ekodesignkrav, vilket bland annat lett till att glöd- och halogenlampor nästan är helt utfasade. Sammantaget har kraven lett till en ökad användning av framför allt effektivare LED-belysning som i sin tur bidragit till stora energibesparingar.

TV och bildskärmar

TV-apparater har tidigare haft både ekodesign- och energimärkningskrav men nu gäller kraven även för dataskärmar.

Ekodesigndirektivet sätter minimikrav på energi- och miljöprestanda hos energirelaterade produkter och förbjuder de mest energi- och resurskrävande produkterna från att sättas på marknaden. Ekodesigndirektivet trädde i kraft år 2005 och implementerades i Sverige som lag år 2008.

I takt med att den tekniska utvecklingen går framåt och att omvärlden förändras behöver produktförfordningarna uppdateras. För att fortsätta att stimulera tillverkare att ta fram energi- och resurseffektiva produkter tillkommer ständigt nya produkter till lagstiftningen samtidigt som de befintliga kraven skärps.

Under de senaste åren har krav gällande resurseffektivitet börjat implementeras vilket ska underlätta produkters återanvändning, reparerbarhet och återvinning, samt öka den tekniska livslängden.

[Här finner Ni mer information.](#)

Nya regler avseende energideklaration

Från och med den 1 januari 2019 infördes primärenergital i energideklarationerna. Det innebär att byggnaders energiprestanda uttrycks i primärenergital i stället för specifik energianvändning.

Vad är det som ändras?

Byggnaders energiprestanda kommer efter ändringarna att uttryckas i primärenergital i stället för specifik energianvändning. Även kravet vid uppförande av ny byggnad uttrycks i primärenergital. Energiklassen kommer att baseras på primärenergitalet i stället för den specifika energianvändningen. Specifik energianvändning kommer dock fortfarande att finnas med som tilläggsinformation i energideklarationens sammanfattning.

Primärenergitalet tar även hänsyn till vilken energibärare som används och byggnadens geografiska placering, till skillnad från den specifika energianvändningen som endast anger den köpta energi som går åt för uppvärmning, varmvatten och fastighetsel. I och med förändringen kommer det att bli lättare för fastighetsägare och köpare att jämföra olika byggnaders energihushållningsegenskaper genom energideklarationen.

Varför ändras reglerna?

Regelverket kring byggnaders energiprestanda styrs genom EU:s energiprestandadirektiv, som ska följas av alla medlemsstater. Under 2017 ändrade regeringen i plan- och byggförordningen, som ett steg i implementeringen av energiprestandadirektivet. I förordningen fastställdes att byggnaders energiprestanda ska uttryckas i primärenergital. Energihushållningsreglerna ändrades och primärenergitalet infördes i Boverkets byggregler, BBR. Enligt EU-direktivet ska byggnadens energiprestanda fastställas enligt samma metod vid krav på nya byggnader som i energideklarationerna. Därför ändras nu även reglerna för energideklaration.

Informationen kommer från Boverket.

Regler om maskiner för papperstillverkning upphävs

Vid utgången av januari 2019 upphör Arbetskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter (AFS 1984:16) om maskiner för papperstillverkning att gälla.

Föreskrifterna upphävs utan följdändringar i andra föreskrifter. Aktuella krav täcks in av föreskrifterna om användning av arbetsutrustning (AFS 2006:4) och föreskrifterna om maskiner (AFS 2008:3).

Föreskrifterna används i ytterst liten utsträckning vid arbetsmiljööverkets inspektioner vid kravställande.

Arbetsmiljöverket upphäver därför föreskrifterna om maskiner för papperstillverkning AFS 1984:16. Upphävandeföreskriften heter AFS 2018:10.

Informationen kommer från Arbetsmiljöverket.

Nytt utbildningssystem för blivande förare

Ett nytt förarutbildningssystem som är mer tillgängligt, tydligt och som inbjuder till utbildning. Det är essensen i Transportstyrelsens och Trafikverkets förslag som presenterades 17 december. Nu påbörjar man arbetet med förankring och regelutveckling. Översynen av förarutbildningssystemet för personbil, behörighet B startade i våras och har inneburit en genomlysning av alla moment från ansökan om körkortstillstånd fram till och med den provotid som gäller efter taget körkort.

Förslaget innebär bland annat att de blivande förarna behöver få mer stöd för att se vilka kunskaper de har och vad de behöver utveckla. Det är tänkt att ske med hjälp av en digital plattform och en webbaserad utbildningsstruktur. Förslaget omfattar också en ny utbildning av den som är handledare vid privat övningskörning. Samtidigt föreslås åtgärder för att göra det lättare för fler att mängdträna, till exempel genom att ge kommuner och ideella föreningar chans att erbjuda handledare.

Flera obligatoriska delar

Förslag finns också på att fler obligatoriska delar införs för att säkerställa utbildningsmoment som är svåra att testa vid prov. Ett annat förslag är att innan man får göra körprovet ska kunskapsprovet (teoriprovet) vara godkänt. I dag ska man göra körprovet även vid underkänt kunskapsprov, för att sedan göra om kunskapsprovet. Förslaget innebär även att efter fyra underkända prov ska den blivande föraren göra en fördjupad återkoppling innan ytterligare prov kan bokas.

Översynen har genomförts gemensamt av Transportstyrelsen och Trafikverket. Arbetet har skett i samverkan med olika intressenter: utbildningsbranschen, olika kundgrupper, Försvarmakten, Skolverket med flera.

Fördelar för blivande förare

- Lättare att förstå vad som förväntas av föraren.
- Samlad information på ett ställe – i en digital plattform – innebär hjälp genom hela förarutbildningsprocessen från ansökan om körkortstillstånd till dess att provotiden har gått ut. Plattformen guidar och säkerställer att allt innehåll i förarutbildningen kommer med.
- Återkoppling av en professionell utbildare via vägledningstillfällen.
- Ökar möjligheterna till säker mängdträning genom bättre utbildade handledare.
- Ökar tillgången till utbildning eftersom det finns fler aktörer, som kan erbjuda teoriutbildning och handledare.
- Mer tid då giltighetstiden på kunskapsprovet förlängs.
- Fördjupad återkoppling efter fyra underkända prov.

Fakta om översynsprojektet

- Översynen har genomförts i projektform gemensamt av Transportstyrelsen och Trafikverket i samverkan med olika intressenter: utbildningsbranschen, olika kundgrupper, Försvarmakten, Skolverket med flera.
- Arbetet startade i februari i år och omfattar alla moment från körkortstillstånd till provotidens slut efter taget körkort.
- Ett antal experter och referensgrupper har varit knutna till projektet.
- Genomlysning och utvärdering av erfarenheter från andra länders förarutbildningssystem har gjorts av forskare från Umeå Universitet.
- Översynen med förslag till förändrat utbildningssystem presenterades 17 december 2018. Därefter börjar arbetet med regelförändringar och andra åtgärder som identifierats.

[Här finner Ni mer information.](#)

Informationen kommer från Transportstyrelsen.

Uppdaterad kontrollista för PDA

EU-kommissionen har antagit en uppdaterad kontrollista för produkter med dubbla användningsområden (PDA).

Den uppdaterade kontrollistan finns i EU-förordning 2018/1922 som därmed utgör en ny bilaga I till EU-förordning 428/2009. Förordningen innehåller också följändringar i bilaga IIa-IIg och bilaga IV till samma förordning.

Förordningen träder i kraft den 15 december.

Produkter med dubbla användningsområden, förkortat PDA, har en civil användning, men kan även nyttjas för militära ändamål eller för framställning av massförstörelsevapen och dess bärare. Exempel på PDA kan bland annat vara olika slags kemikalier, verktygsmaskiner, värmeväxlare, ventiler och pumpar. Som PDA klassificeras också vissa andra produkter av särskild strategisk betydelse, exempelvis utrustning för informationssäkerhet. Vid export av PDA krävs tillstånd från ISP. Huvudregeln är att det inte krävs tillstånd vid överföring till ett annat land inom EU.

[Här finner Ni förordningen.](#)

Informationen kommer från ISP.

Övergångsperiod för utsläpp från vedeldning förlängs

Boverket förlänger övergångsperioden för ändrade regler vid installationer av bland annat rumsvärmare såsom braskaminer och vedspisar som eldas med pellets och ved.

Övergångsperioden gäller till den 30 september 2019. Då ska även den fördjupade konsekvensanalys som myndigheten fått i regeringsuppdrag att göra redovisas.

Boverket ska komplettera analys av konsekvenser

Den 19 juni 2018 beslutade riksdagen om ett tillkännagivande till regeringen att de snarast bör se till att kraven för begagnade rumsvärmare som installeras i befintliga bostäder återställs till det som gällde tidigare. Regeringen beslutade om uppdraget till Boverket i november 2018 och det ska redovisas den 30 september 2019.

Vad gäller under övergångsperioden?

1 juli 2017 infördes ändrade regler vid installationer av bland annat rumsvärmare såsom braskaminer och vedspisar som eldas med pellets och ved. Under första året var det en övergångsperiod där tidigare eller ändrade regler kan tillämpas. Denna övergångsperiod har sedan förlängts till 1 januari 2019, och nu har Boverket beslutat att förlänga övergångsperioden ytterligare en gång på grund av det regeringsuppdrag de fick i november 2018.

Under en övergångsperiod kan tidigare eller ändrade regler tillämpas. Den förlängda övergångsperioden förändrar inget övrigt innehåll i de ändrade reglerna.

Varför ändras reglerna?

”Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.” Det är riksdagens definition av miljökvalitetsmålet Frisk luft som de beslutade om i slutet av 1990-talet. Boverket och andra myndigheter arbetar på flera sätt med miljökvalitetsmålen, bland annat när de skriver sina byggregler. Syftet med de ändrade reglerna är att minska utsläppen från vedeldning genom att underlätta eldning som inte skadar miljö och hälsa.

[Här finner Ni mer information.](#)

Informationen kommer från Boverket.

Inga tydliga samband mellan äldre förare och inblandning i olyckor

Frågan om hälsokontroller för äldre bilförare behöver inte utredas vidare. Den slutsatsen drar Transportstyrelsen i en forskningsrapport om äldre och risker i trafiken. Men myndigheten föreslår fortsatta studier om bilförare som har vissa diagnoser – i alla åldersgrupper.

Transportstyrelsen har tillsammans med forskare på VTI, Statens väg- och transportforskningsinstitut, utrett om det finns något samband mellan sjukdomar och inblandning i trafikolyckor med fokus på bilförare som fyllt 65 år.

Många länder inom EU har obligatoriska hälsokontroller för äldre förare. Sverige har det inte eftersom man anser att det saknas fakta som visar att hälsokontroller skulle ha en positiv effekt på trafiksäkerheten.

Studien bygger på en omfattande matchning av olycksdata och sjukvårdsdata, vilket tidigare inte gjorts i detta syfte.

Resultaten visar att förare med ålderstypiska sjukdomar som hjärt-kärlsjukdomar och synfunktioner inte har en så hög sannolikhet att vara inblandad i en olycka. Förare med demens, en diagnos som också är starkt åldersberoende, har en lägre sannolikhet för olycka, jämfört med förare utan denna diagnos. Detta kan bero på att man ofta slutar att köra bil när man fått sin demensdiagnos.

Däremot visar studien på några sjukdomsgrupper som har ökad sannolikhet för olycka som myndigheten vill utreda närmare, t.ex. missbruks- och beroendesjukdomar, psykiska sjukdomar, epilepsi och diabetes.

Transportstyrelsen är ansvarig för de regler som gäller för körkortsinnehav vid sjukdomstillstånd och funktionsnedsättningar.

[Här finner Ni hela rapporten.](#)

Informationen kommer från Transportstyrelsen.

PACT listar de ämnen som utvärderas

Den så kallade PACT-listan innehåller information om ämnen som är under någon form av utvärdering inom Reach- eller CLP-förordningen. Det är den europeiska kemikaliemyndigheten Echa som sammanställer listan.

PACT står för "The Public Activities Coordination Tool" och syftar till att på ett tidigt stadium ge en överblick över vilka ämnen som kan komma att utvärderas, antingen av ett enskilt EU-medlemsland eller av Echa. Utvärderingen syftar till att ta reda på om ämnet har sådana egenskaper att det behöver begränsas ytterligare inom lagstiftningarna Reach eller CLP. Det kan till exempel innebära att ämnet blir begränsat i bilaga XVII i Reach, hamnar på kandidatförteckningen eller får en ny eller ändrad bindande klassificering i bilaga VI i CLP. PACT innehåller även information om planerade, pågående och avslutade utvärderingar av ämnen eller registreringsunderlag som lämnats in enligt Reach-förordningen.

[Här finner Ni PACT-listan.](#)

Informationen kommer från Kemikalieinspektionen.

Blaikengruvan saneras för 200 miljoner kronor

Ett av de största saneringsprojekten i Sverige. Staten tar över ägarskapet och bekostar saneringen sedan verksamheten försattes i konkurs.

Rester från gruvbrytningen vid gruvan utanför Sorsele har läckt tungmetaller sedan brytningen upphörde i början av 2000-talet. Utsläppen har påverkat alla nedströms vattendrag, och är en av de största källorna till utsläpp av zink till Östersjön.

Tillstånd för gruvbrytning vid Blaikengruvan beviljades först till företaget ScanMining i början av 2000-talet. Brytning av zink, bly och guld skedde under ett par år i början av 2000-talet men företaget försattes i konkurs 2007. Verksamheten köptes upp av Lapland Goldminers, men även Lapland Goldminers försattes i konkurs 2012. I konkursboet fanns otillräckliga medel avsatta för att sanera gruvan och avfallet trots att negativ miljöpåverkan från verksamheten var mycket stor.

En förutsättning för att kunna besluta om saneringen var att ägarskapet för fastigheten kommer att övergå till en myndighet.

En central fråga för att undvika en liknande situation i framtiden är att en korrekt avfallshanteringsplan och en korrekt beräkning av den ekonomiska säkerheten görs vid tillståndsprovningen av en gruvverksamhet.

I avvaktan på möjligheten att fatta beslut om sanering har Naturvårdsverket bekostat reningen av lakvatten från gruvavfallet för att minska metallhalten. Om ingen efterbehandling sker och vattenreningen avslutas så skulle belastningen av zink från gruvområdet bli i storleksordningen 80-100 ton per år och påverka ett mycket stort område.

Beslutet om sanering omfattar en sanerings- och efterbehandlingsplan på tio år. Naturvårdsverket kan bara fatta beslut om medel för en tioårsperiod, och därefter behövs ett nytt beslut om saneringsarbetet behöver fortsätta. För Blaikengruvan är det sannolikt att det kommer att krävas ytterligare sanering. Åtgärderna går huvudsakligen att utföra under barmarkssäsong mellan maj och oktober. Arbetet kräver även löpande vattenrening med provtagning för att se att åtgärderna har haft rätt effekt. Detta kan behöva pågå under uppskattningsvis ca 30-40 år efter att saneringen är genomförd och är inte inkluderad i beslutet.

[Här finner Ni mer information.](#)

Informationen kommer från Naturvårdsverket.

Altea Academy

Vi har nu lanserat vår nya utbildningsplattform. Först ut är en hårdplastutbildning och en utbildning avseende farligt gods (ADR-S 1.3) som Ni kan gå redan idag. Denna utbildning kommer att följas av webbutbildningar inom kemikalier, systematiskt brandskyddsarbete, belastningsergonomi samt grundutbildningar avseende ledningssystem.

Ni finner vår nya plattform på <https://academy.altea.se>

Ny nationell avfallsplan

Nu har Naturvårdsverket fastställt Sveriges nya nationella avfallsplan och avfallsförebyggande program. Genom att arbeta med avfallsförebyggande åtgärder och säkerställa långsiktiga cirkulära materialflöden tas resurserna tillvara i avfallet.

När jordens befolkning ökar och resurserna ska räcka till fler behövs en utveckling mot resurseffektivitet. Resurseffektivitet handlar om att förändra sambandet mellan samhällets krav på ökad ekonomisk tillväxt, ökad levnadsstandard och kravet på naturen i form av ökad användning av resurser. Som i sin tur också leder till ökade utsläpp och belastningar på ekosystemen.

Att gå över till ett resurseffektivt och giftfritt kretsloppssamhälle, att göra mer med mindre, kräver en samhällsomställning. Det gör att det är viktigt att satsa på nya och innovativa vägar till mer cirkulära flöden och på åtgärder som minskar avfallet. Materialåtervinningen behöver öka på ett säkert sätt och det är viktigt med teknikutveckling och efterfrågan på återvunnet material. För att förebygga avfall behövs en hållbar konsumtion och produktion, där återanvändning är en åtgärd, av flera.

Om avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet 2018- 2023

Varje land inom EU ska ha en nationell avfallsplan och ett program för att förebygga uppkomsten av avfall. Enligt avfallsförordningen är Naturvårdsverket ansvarig för att ta fram och besluta planen och programmet. Planen och programmet skickas till EU.

Planen och programmet ger en sammanfattande bild av hur Sveriges arbete med att förebygga avfall och minska avfallets miljöpåverkan går och beskriver hur det kommer att fortsätta de kommande åren. Arbetet fortsätter med de särskilda strömmar som identifierades i tidigare planer och program som viktiga: mat, textil, elektronik och bygg- och rivning. Plast och nedskräpning är nya områden som uppmärksammas som viktiga att arbeta med.

[Här finner Ni den nya nationella avfallsplanen.](#)

Informationen kommer från Naturvårdsverket.

Förbjudna kemikalier i varor från e-handel

Kemikalieinspektionen har granskat innehållet i leksaker, smycken och elektronik som köpts via e-handel. 40 av 106 varor innehöll förbjudna kemiska ämnen över gränsvärdena i lagstiftningen. Resultaten tyder på en större risk för att varor från näthandlare utanför EU innehåller förbjudna kemikalier.

I tillsynsprojektet om e-handel har Kemikalieinspektionen kontrollerat varor från nätbutiker baserade i Sverige, i andra EU-länder och i länder utanför EU. En jämförelse av 87 likvärdiga produkter i projektet visar att andelen varor med förbjudna ämnen var störst bland produkter från e-handelsföretag utanför EU. 43 procent av varorna som köpts från företag utanför EU innehöll förbjudna ämnen. Bland varorna från svenska e-handlare innehöll 35 procent förbjudna ämnen. Motsvarande siffra för varorna från e-handlare i andra EU-länder var 23 procent.

Den vanligaste bristen som upptäcktes i de undersökta varorna var bly i lödningarna i elektronikprylar. Bland leksakerna var det vanligaste felet otillåtna halter av ftalater som hittades i nio leksaker. Ftalater är en grupp av ämnen som används för att göra plast mjuk, varav vissa är hormonstörande eller misstänks vara hormonstörande. I de undersökta smyckena var den vanligaste bristen otillåtet höga halter av kadmium som kan skada njurarna och skelettet.

Kemikalieinspektionens undersökning av e-handeln är stickprovskontroller och resultatet ger inte en statistiskt säkerställd bild av hela marknaden. I rapporten konstaterar myndigheten att resultaten ändå indikerar en större risk för att varor som handlas från företag utanför EU innehåller otillåtna ämnen.

Utöver de jämförbara varorna lät Kemikalieinspektionen testa tolv mobilladdare som Elsäkerhetsverket köpt från e-handelssajten Wish och som hade allvarliga brister gällande elsäkerheten.

Kemikalieinspektionens kontroller visar att alla dessa tolv laddare innehåller bly i höga halter och att två av dem också innehåller kadmium.

Kemikalieinspektionen konstaterar i rapporten att det är en utmaning för tillsynsmyndigheter när den privata handeln flyttar till e-handlare utanför EU, men det finns möjligheter att öka produktsäkerheten. I rapporten lyfter Kemikalieinspektionen fram tre områden med åtgärder för att minska riskerna med farliga ämnen i varor från den internationella näthandeln:

- Konsumenter behöver bli mer medvetna om vilka risker som kan finnas med att handla varor direkt från företag utanför EU.
- Fler internetbaserade företag behöver själva ta ansvar för de varor som de marknadsför.
- Tillsynsmyndigheter inom och utanför EU behöver bli bättre på att samarbeta.

[Här finner Ni rapporten.](#)

[Här finner Ni Kemikalieinspektionens vägledning: "handla kemikaliesäkert på nätet".](#)

Informationen kommer från Kemikalieinspektionen.

Reduktion av avgift och förändrade tidsfrister för handläggning

Den 1 januari 2019 ändrades plan- och bygglagen, PBL, och plan- och byggförordningen, PBF. Ändringarna avser nya regler om att byggnadsnämndens avgift för ärenden om lov, förhandsbesked och anmälan ska reduceras om tidsfristerna för handläggningen överskrids samt förändringar i hur tidsfristerna för handläggningen ska beräknas.

Det införs även nya regler om skriftlig information som byggnadsnämnden ska skicka till sökanden eller anmälaren. De nya reglerna gäller för ärenden om lov, förhandsbesked och anmälan som inkommer till byggnadsnämnden från och med 1 januari 2019.

Ärenden om lov, förhandsbesked och anmälan ska handläggas skyndsamt. Beslut i ärenden om lov eller förhandsbesked ska tas inom tio veckor. Tiden får förlängas en gång med högst tio veckor. Om tiden förlängs ska ett beslut om förlängd handläggningstid tas. I anmälningsärenden ska beslut om startbesked tas inom fyra veckor. Tiden får förlängas en gång med högst fyra veckor. Om tiden förlängs ska ett beslut om förlängd handläggningstid tas.

I ärenden om lov, förhandsbesked och anmälan som inkommer till byggnadsnämnden från och med den 1 januari 2019 ska den avgift som nämnden tar ut i ärendet reduceras om tidsfristen för handläggningen löper ut innan nämnden har tagit beslut i ärendet.

[Här finner Ni mer information.](#)

Informationen kommer från Boverket.

Riskfyllt undantag i regler om sprängarbete tas bort

Alla typer av sprängarbete innebär risker, oavsett vilken metod eller teknik som används. Arbetsmiljöverket har samlat erfarenheter från egna och andra myndigheters experter och utredningar från arbetsmiljöinspektörer.

Arbetsmiljölagen kräver att arbetsgivaren ska riskbedöma arbetet och se till att de anställda har tillräckliga kunskaper.

Reglerna tar bort ett gammalt undantag för vissa metoder

De föreskrifter som gäller nu om sprängarbete från 2007 innehåller ett undantag för "krutdrivna verktyg och gasgenererande kompositioner". I praktiken har det handlat om att man använder tekniska produkter som innehåller krut i stället för traditionella sprängämnen för att sönderdelat till exempel fristående stenblock.

Den tekniska utvecklingen sedan 2007 har dock inneburit att användningen av krut inte bara har blivit mer utbredd, utan också används i helt andra sammanhang än för 10-15 år sedan och därmed är farlig.

Beslut om ändrade föreskrifter om sprängarbete tas i början av nästa år.

[Förändringen diskuterades flitigt i radio. Här finner Ni Sveriges radios information.](#)

Informationen kommer från Arbetsmiljöverket.

Bygg- och fastighetsmål – december 2018

Nedan finner Ni ett urval av de bygg- och fastighetsmål som avgjordes under december 2018. Ni finner domarna i fulltext genom att trycka på domsnumret i respektive rubrik.

[P 10515-17](#)

Frågor om byggsanktionsavgift, bygglov i efterhand, vitesföreläggande m.m. avseende åtgärder (byte av fönster och balkongdörrar) på en fastighet i centrala Helsingborg. Eftersom det inte visats att de bygglovspliktiga åtgärderna påbörjats innan nu gällande PBL, med dess krav på startbesked, trädde i kraft har MÖD avslagit nämndens yrkande om byggsanktionsavgift. MÖD har dock inte funnit skäl att bevilja bygglov i efterhand för byte av balkongdörrar eller att upphäva ett föreläggande vid vite att återställa dessa dörrar så att de motsvarar det utseende de hade innan de byttes ut.

[P 5579-18](#)

Byggsanktionsavgift hade påförts en fastighetsägare för att denne bytt takmaterial på ett radhus från eternit till plåt utan bygglov. MÖD ansåg att byte av takbeklädnadsmaterial på det aktuella radhuset inte skulle anses bygglovspliktigt. Åtgärden innebar snarare en anpassning till bebyggelsens nuvarande karaktär då flertalet grannar redan utfört bytet. Eftersom åtgärden inte var bygglovspliktig sänkades förutsättningar att påföra byggsanktionsavgift.

[P 3379-18](#)

MÖD har funnit att den tioåriga preskriptionstiden i 11 kap. 20 § PBL ska räknas från tidpunkten när byggnad avsedd för industriändamål olovligen tagits i anspråk för bostadsändamål. Då det mot bakgrund av de uppgifter som klagande lämnat inte går att utesluta att det olovliga ianspråktagandet skedde för mer än tio år sedan har nämnden inte kunnat besluta om rättelseföreläggande.

[F 3299-17](#)

Fråga bl.a. om tillämplig timkostnadsnivå för handläggare i lantmäteriförrättning. I förrättningen hade endast en mycket liten del av de redovisade timmarna utförts av personal som debiterat enligt den lägsta timkostnadsnivån. Mark- och miljööverdomstolen har konstaterat att en förrättning kan vara så omfattande och ha sådan beskaffenhet att det i olika delmoment behövs flera handläggare med högre kompetens som biträder förrättningslantmätaren och att det kan förekomma att det i ett enskilt fall är rationellt att en handläggare med högre kompetens även utför vissa moment som i och för sig hade kunnat utföras av annan personal. Mark- och miljööverdomstolen har emellertid ansett att det inte klart framgått i målet varför det funnits ett så stort behov av kvalificerade handläggare och att det därför beträffande några delmoment sänkades förutsättningar för vissa handläggare att debitera enligt en högre timkostnadsnivå. Mark- och miljööverdomstolen har avslagit Lantmäteriets överklagande.

Informationen kommer från Mark- och miljööverdomstolen.

Mål avseende offentlig upphandling – december 2018

Nedan finner Ni ett urval av de mål avseende offentlig upphandling som avgjordes av Högsta förvaltningsdomstolen och kammarrätterna under december 2018. Ni finner domarna i fulltext genom att trycka på domsnumret i respektive rubrik.

[Målnr: 2666-18](#)

Leverantör/Sökande: Landskapsgruppen AB

Upphandlande myndighet: Nämnden för inköp och upphandling i Göteborgs kommun

Avgörande: Avslag på ansökan

Ärende: Fråga om obligatoriskt krav att visa vidtagna miljöledningsåtgärder som motsvarar certifiering eller diplomering är uppfyllt, samt om ett bestämt lägsta pris strider mot upphandlingslagstiftningen.

[Här finner Ni konkurrensverkets sökmotor där Ni även kan finna domstolsavgörandena från respektive förvaltningsrätt.](#)

Informationen kommer från Konkurrensverket, Högsta förvaltningsdomstolen och kammarrätterna.

Arbetsrättsmål – december 2018

Nedan finner Ni ett urval av de arbetsrättsmål som avgjordes under december 2018. Ni finner domarna i fulltext genom att trycka på domsnumret i respektive rubrik

[AD 2018 nr 76, 2018-12-05](#)

Fråga om det funnits saklig grund för uppsägning och därvid dels fråga om det varit fråga om arbetsbrist eller s.k. fingarad arbetsbrist, dels fråga om arbetsgivaren uppfyllt sin omplaceringskyldighet.

[AD 2018 nr 77, 2018-12-19](#)

En helikoptertekniker har gått en utbildning som arbetsgivaren betalat. Fråga om arbetsgivaren och teknikern träffat ett muntligt avtal om att teknikern skulle återbetala delar av arbetsgivarens kostnader för utbildningen, för det fall han inte stannade kvar i anställningen under viss tid. Arbetsdomstolen har funnit att parterna inte enats om de villkor som parterna önskade få reglerade genom avtalet och att något avtal därför inte träffats.

[AD 2018 nr 78, 2018-12-19](#)

Fråga om ett lettiskt bolag, som tecknat hängavtal till byggavtalet, brutit mot kollektivavtalet genom att inte iakttä byggavtalets löne-, ersättnings- och arbetstidsbestämmelser samt byggavtalets regler om lönespecifikationer och om att löpande lämna granskningsuppgifter och därutöver om bolaget förhandlingsvägrat. Arbetsdomstolen har funnit att bolaget gjort sig skyldigt till kollektivavtalsbrott genom att bl.a. inte följa byggavtalets regler om lön och att det allmänna skadeståndet i den delen ska bestämmas med beaktande av den förtjänst bolaget gjort genom att betala för låga timlöner.

[AD 2018 nr 79, 2018-12-19](#)

En taxiförare väckte talan mot sin före detta arbetsgivare, ett taxibolag, med krav på obetald lön. Arbetsgivaren invände att lön betalats bl.a. genom att taxiföraren fått behålla kontantersättningar från kunder i taxirörelsen. Fråga om vem av parterna som har bevisbördan vid tvist om betalning, redovisning, av de omtvistade kontantersättningarna har skett. Även fråga om lönebetalning skett på annat sätt. Vidare fråga om rättegångskostnadernas fördelning.

Informationen kommer från Arbetsdomstolen.

Miljömål – december 2018

Nedan finner Ni ett urval av de miljömål som avgjordes under december 2018. Ni finner domarna i fulltext genom att trycka på domsnumret i respektive rubrik.

[M 10966-17](#)

Mark- och miljööverdomstolen har funnit att grävning i ett dike inte utgjort dispens- och tillståndspliktig markavvattnings och därför upphävt ett tillsynsföreläggande.

[M 1572-18](#)

Ett föreläggande från tillsynsmyndigheten angående vattenflödet avseende en vattenverksamhet som har tillståndsprövats enligt miljöbalken har inte ansetts rymmas inom ramen för vilka förelägganden som kan meddelas enligt 26 kap. 9 § miljöbalken.

[M 10406-17](#)

Skadestånd enligt 32 kap. miljöbalken. Trafikverket utförde vissa arbeten som gav upphov till bl.a. vibrationer. Mark- och miljööverdomstolen har bedömt att det inte är övervägande sannolikt att skador på en närliggande fastighet orsakades av störningarna från arbetena.

[M 10904-17](#)

Försiktighetsmått för skjutbanor. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att verksamheten omfattas av miljöbalkens definition av miljöfarlig verksamhet. Säkerhetsaspekterna har prövats av Polismyndigheten och det finns inte skäl att förbjuda verksamheten enligt miljöbalken. Det finns inte heller skäl att skärpa bullerkraven på verksamheten.

Informationen kommer från Mark- och miljööverdomstolen.

Månadens statistik

[Svenska hushållens faktiska konsumtion ligger 9 procent över EU-snittet](#)

De svenska hushållens faktiska konsumtion per capita ligger 9 procent över genomsnittet för de 28 EU-länderna år 2017. Sverige ligger på tolfte plats i Europa.

[Lika stor andel med en eftergymnasial utbildning bland inrikes och utrikes födda](#)

Andelen personer med en eftergymnasial utbildning är lika stor bland inrikes och utrikes födda i åldern 25–64 år. Även andelen högutbildade, personer med minst en treårig eftergymnasial utbildning, är lika stor. Kvinnor har en generellt högre utbildningsnivå än män, både bland inrikes och utrikes födda. Skillnaden mellan kvinnors och mäns utbildningsnivå är dock något mindre bland utrikes födda.

[Bäst matchning för utbildade inom hälso- och sjukvården](#)

Åtta av tio anställda arbetar i ett yrke som i någon grad matchar utbildningen. Eftergymnasialt utbildade har i högre utsträckning än gymnasialt utbildade ett yrke som överensstämmer med utbildningen. Bäst är matchningen för utbildade inom hälso- och sjukvårdsområdet men den är även bra för flertalet lärarutbildningar.

